

باسمه تعالی

22 شاخصه انحصاری شهید آیت الله دکتر ابراهیم رئیزی

مقدمه :

بدون تردید آیت الله دکتر سید ابراهیم رئیسی از ویژگی های خاصی برخوردار بود که او را نه تنها از دیگر شخصیت ها بلکه از سایر روسای جمهور متمایز ساخت و عاقبت همچون رجایی بهشتی شد.

با تسلیت شهادت این مجاهد خستگی ناپذیر متن سخنان آقای دکتر قاسم جعفری مسئول نظارت و هماهنگی معاونت امور مجلس ریاست جمهوری پیرامون ویژگی های مدیریتی و شخصیتی شهید آیت الله رئیسی که در جمع اعضای شورای تحلیل معاونت تبیین و گفتمان سازی سازمان بسیج اساتید کشور ایراد گردیده است، تقدیم حضورتان می گردد. بدان امید که این خصائل و شاخصه ها هم رای دولتمردان الگو و اسوه باشد و هم از سوی مردم در انتخاب رئیس جمهور آینده مورد توجه قرار گیرد تا راه رئیسی در خدمت به مردم تداوم یابد. ان شاء الله

بسم الله الرحمن الرحيم

«مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَن قَضَىٰ نَحْبَهُ وَ مِنْهُمْ مَن يَنْتَظِرُ وَ مَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا»
بنده اولاد دهه کرامت و میلاد با سعادت حضرت ثامن الحج علی ابن موسی الرضا (علیه السلام) را خدمت شما اساتید محترم تبریک عرض نموده و هم تسلیت می گویم فقدان بزرگ به تعبیر رهبر معظم انقلاب رئیسی عزیز که اسوه جهاد و صداقت و خوبی ها بودند و امروز اشک های مومنین در فراق ایشان گواه این صفات است. چنانچه

امیرمومنان (ع) فرمود: «با مردم چنان معاشرت کنید که اگر مردید بر شما گریه کنند و اگر زنده بودید از همذشینی با شما خوشحال باشند.» این حالت در مورد آقای رئیسی صدق می‌کند و از حال و هوای مردم در همین دو روز مشاهده می‌شود. این درحالیست که ایشان مسئول اول اجرایی کشور بودند و به طور طبیعی دوست و دشمن مشکلات کشور را نتیجه عملکرد ایشان می‌دانستند.

1- با کفایت برای ریاست جمهوری؛

اولین ویژگی شهید جمهور آیت الله دکتر رئیسی برخوردار از همه صفات لازم برای ریاست جمهوری بود که اصطلاحاً با کفایت خوانده می‌شود. رهبر معظم انقلاب اسلامی در پیامی که به مناسبت شهادت آقای رئیسی صادر کردند، فرمودند: «رئیس جمهور با کفایت» که این مفهوم نیاز به تبیین دارد. به لحاظ فلسفی به کسی با کفایت گفته می‌شود که همه صفات لازم مورد نیاز انسان را داشته باشد. وقتی گفته می‌شود «رئیس جمهور با کفایت» یعنی همه الزامات و صفات مورد نیاز کسی که می‌خواهد رئیس جمهور باشد را دارد. وقتی این مفهوم را مقام معظم رهبری در مورد این شهید عزیز به کار می‌برند یعنی همه صفات لازم رئیس جمهور را دارند.

2- رئیس جمهور غیرحزبی برآمده از توده مردم؛

شهید مظلوم آیت الله رئیسی بر اساس انتخاب مردم از پایین به بالا به ریاست جمهوری رسید نه بر اساس مهندسی از بالا به پایین که معمولاً احزاب تصمیم می‌گیرند. در انتخابات 1400 یادمان هست که گروههایی از 6 ماه قبل برای معرفی افرادی تلاش می‌کردند و عده ای هم برای نامزدی خودشان دست به کار شده بودند. اما آقای رئیسی امساک نفس داشتند. در جمع دانشجویی 16 آذر در پاسخ به سوال دانشجویان که آیا برای ریاست جمهوری می‌آئید گفتند من فقط به قوه قضائیه و خدمت

در آنجا فکر می‌کنم. یعنی واقعا تصمیمی نداشت. اما بعدا درخواست‌ها از ایشان آنقدر زیاد شد که احساس کرد این وظیفه برای او متعین شده است. لذا وارد میدان شد اما نه بر اساس مهندسی حزبی و از بالا به پایین بلکه بنابه خواست مردم و از پایین به بالا. چنانچه دیدم ستادهایش مردمی بود و خودشان می‌گفتند ستاد ندارم و همه مردم ستاد من هستند.

در این اواخر وقتی سخن از انتخابات سال بعد می‌شد ایشان نشان می‌داد که رفتنی است و به دنیا تعلق ندارد. هر کس مستقیم و غیرمستقیم با ایشان ارتباط داشت گواهی می‌دهد که بدون هیچ توجهی به انتخابات سال بعد فقط به فکر خدمت بود و اعتقاد داشت رئیس جمهور باید خودش را وقف مردم کند.

3- مودی آداب و اخلاق؛

دومین ویژگی ایشان این بود که بیش از آنکه مودی به آداب رسمی باشند مودی به آداب شرعی و اخلاق بود. البته به تشریفات رسمی بی تفاوت نبودند اما آنچه برایش اهمیت داشت قیود شرعی و اخلاقی بود. در همه جلسات من جمله دیدار نوروزی امسال شان یا جلسات روزه ای که برای ائمه برگزاری می‌کردند در ورودی در می‌ایستادند و دست به سینه می‌گذاشتند و اصلا نمی‌نشستند. در دیدار نوروزی امسال با زبان روزه برای دو تا سه هزار نفر خوشامد گفتند و تا وقت نماز مغرب نشستند.

4- مبلغ رسالات الله؛

یکی از شاخصه های ایشان در همه مناصبی که داشتند این بود که مبلغ رسالت الهی بودند. یعنی طلبگی و منبری بودن خودشان را در هیچ شرایطی فراموش نمی‌

کردند. «الذین یبلغون رسالات الله و یخشونه و لا یخشون احداً» این صفت خوب را تا آخرین لحظات هم حفظ کردند.

5- تواضع و خاکساری؛

ویژگی دیگر ایشان تواضع و احساس خاکساری بود. اذله علی المومنین و اعزه علی الکافرین. در مقابل مومنین ایشان متواضع بودند. در مقابل عام و خاص دست به سینه بودند و با روز باز برخورد می کردند و شوخ طبع هم بودند. چنانچه می فرماید: «المومن حش و بش.»

6- پرکار و خستگی ناپذیر؛

چنانچه در طول دوره ریاست جمهوری ایشان دیدیم روز جمعه و پنجشنبه و یا تعطیل نداشت. روزهای هفته برایش فرقی نمی کرد. مثل شهید چمران، مانند مرحوم ابوترابی که اگر به آنها می گفتند که استراحت کنید می گفتند وقت برای استراحت زیاد است. آقای رئیسی وقتی برای استراحت نمی گذاشت و این امر کاملاً آشکار بود.

7- مردم و مشتاق شنیدن حرف مردم؛

صفت دیگر ایشان اشتیاق برای شنیدن حرف مردم، مشکلات مردم و شرح حال شان بود. مسئولان، وزراء، استانداران و نمایندگان شان برایش گزارش می کردند اما دلش آرام نمی گرفت و بارها می گفت شنیدن کی بود مانند دیدن. لذا آرام نداشت. یا به وزارتخانه سر می زد تا از نزدیک بر روند اجرای امور نظارت کند و یا در سفرهای استانی بود که اصرار داشت در میان مردم برود و نزدیک با آنها حرف بزند. در اوج اغتشاشات سال 1401 به کردستان رفت و آنجا هم به میان مردم می رفت و برایشان سخنرانی می کرد. کنار مردم بودن، میان مردم رفتن تا آخرین سفر ایشان هم مشاهده شد.

8- ولایت پذیر؛

از ویژگی های مهم ایشان ولایت پذیری سرراً و علانیة بود. برخی از روسای جمهور در جمع دیگران و یا در مقابل رسانه ها ولایت پذیر بودند اما در تصمیمات و جلسات خصوصی تفسیر و تاویل داشت. ولی اشهد بالله و اقسام بالله ایشان حتی در جلسات خصوصی هم بر سرباز بودن ولایت و خوشحال کردن دل رهبری معظم تاکید می کرد و می گفت کشور نباید بیش از یک فرمانده و تصمیم گیر داشته باشد و بقیه هم باید سرباز باشند. نکته مهم این است که ایشان بر این امر در خلوت ها و جلسه های خصوصی بیشتر تاکید می کردند. چون نگران بود عده ای فکر کنند این اظهارات برای تظاهر است. اما در جلسات خاص به گونه ای بر ولایت پذیری و سربازی کردن برای ولایت تاکید می کردند که هیچ در آن جمع احساس نمی کرد این رئیس جمهور است که اینگونه سخن می گوید.

9- مسئولیت پذیر و پای بند به عهدی که با مردم بسته بود؛

ایشان در جلسات خصوصی به نمایندگان، به وزراء و سایر مسئولان می گفتند: ما به مردم قول هایی دادیم که مسئول عمل به آنها هستیم. مثلاً در مورد مسکن مرتب تاکید می کردند ما به مردم قول چهار میلیون مسکن دادیم باید به آن عمل کنیم. زیرساخت نیست دولت قبل کار را خراب کرده و اینها بهانه است. محل اعتبارات مشخص نیست. هیچ بهانه ای پذیرفتنی نیست و من هیچکدام را نمی پذیرم. ما به مردم قول داده ایم. ما به فرهنگیان قول داده ایم، به بازنشستگان قول داده ایم باید به مسئولیت خود عمل کنیم و نباید آنرا به دوش دیگران بیندازیم.

10- نقد پذیری و شرح صدر؛

دیگر مشخصه بارز ایشان نقدپذیری بود. بنده چون خودم در این زمینه مسئولیت داشتم دیدم 286 نماینده در

محل ریاست جمهوری با ایشان رودررو صحبت کردند. 1400/7/29 در دیدار با مجمع نمایندگان آذربایجان شرقی که بیشترین تاکید بر سدهای منطقه از جمله ارس بود که دیدیم بر سر همین پیمان هم جان گذاشتند و شهید خدمت شدند. من شاهد بودم که برخی نمایندگان با ایشان با چه لحنی صحبت می کردند و نقدهایی را مطرح می کردند اما ایشان با لبخند و با این تعبیر که مسئولان موظف هستند حرف نمایندگان را هر چه که در مقام مشورت و مقام نظارت می گویند بجز انتصابات باید گوش کنند. به نمایندگان می گفت من احساس می کنم این است که شما مشاور و کمک کار بنده هستید. لذا با انشراح صدر مطالب آنها را می شنید و بلافاصله به مسئولان اجرایی یا پارلمانی، وزراء، یا استانداران دستور پیگیری می داد و همانجا می گفت آقای وزیر با آقای استاندار ستادی تشکیل بدهید و این موضوع را پیگیری کنید.

11- متشرع و خدامحور؛

دیگر صفت ایشان خدامحوری و پای بندی به شرع مقدس بود. در کارهایش سعی می کرد خدا را ببیند. به همان شکلی که حضرت امام (ره) می فرمودند عالم محضر خداست. مسئولیت را امانت الهی می دانست و هرگز به عنوان طعمه نگاه نکرد.

12- شجاع و نترس؛

از دیگر ویژگی های ایشان شجاعت و پردلی بود. شجاعت در امور ظاهری، شجاعت در تصمیمات کلان و شجاعت در رفتن به دل حادثه ها مشهود بود. می گفت باید کاری بکنیم که بماند نه اینکه کاری کنیم که بمانیم. هرگز به فکر کسب محبوبیت نبود. به فکر جمع کردن رای نبود. وقتی به نتیجه می رسید که یک کاری به صلاح مردم است اگر کسانی می گفتند این سبب ریزش رای می

شود اصرار می کرد چون در نهایت به نفع کشور و مردم است باید این کار بشود.

13- امیدوار به آینده؛

سال گذشته مقام معظم رهبری در سالگرد ارتحال حضرت امام (ره) بر دو نکته تاکید فرمودند، یکی امید و یکی ایمان، ایشان در خلوت و جلوت بر اینکه ما از همه گردنه ها عبور خواهیم کرد بسیار امیدوار بودند. بارها در جلسات خصوصی می گفتند من وقتی دولت را تحویل گرفتم با وزیرای دولت قبل جلسه داشتم برخی از آنها در همان جلسه اول می گفتند حقوق مرداد ماه 1400 را نداریم و هر کدام دیگری را مقصر می دانست. ایشان می گوید الان وقت ملامت نیست و باید کار کنیم. عده ای می گفتند و می نوشتند خزانه خالی است، مشکلات نفت و فروش اوراق قرضه سخن می گفتند. ایشان اما با امید تلاش کرد تا با گشاده رویی و تدبیر از این مشکلات عبور کرد تا مشکل حقوق و خزانه را حل کرد.

14- جاذبه حداکثری؛

یکی از خصوصیات منحصربه فرد ایشان این بود که تلاش می کرد با هرکس که مواجه می شود جذبش کند. هرکس را با دید مثبت نگاه می کرد. کسی را از خود نمی راند. دافعه را در حد ضرورت لازم می دانست تا جایی که حتی مخالفان سیاسی شان هم برایش احترام خاصی قائل بود. این جاذبه سبب شده بود تا بسیاری از اقشار حتی هنرمندان، مشهورین و کسانی که خودشان را تافته جدا بافته می دانستند، برایش احترام خاصی قائل باشند.

15- قانون محور؛

ایشان هرگز اعتقاد نداشت چون شخص اول اجرایی کشور هستم و می توانم دستورات خاص بدهم یا کارهای خاصی انجام دهم نه می گفت همه ما باید در چارچوب قانون

و اخلاق حرکت کنیم. این را یک وظیفه برای همه مسئولان می دانست و خودش بیش از همه مقید به آن بود.

16- برنامه محوری؛

هرگز اجازه نمی داد امور باری بهر جهت اداره شود. همیشه به معاونین طرح و بودجه چه در گذشته و چه در حال تاکید می کرد باید در جلسات مجامع نمایندگان حضور داشته باشند و در جریان مباحث باشند تا همه امور برنامه ریزی شده پیش برود. یعنی در بودجه دیده شود.

17- سادزیست؛

اصلا دنبال زندگی با تشریفات و تبرج نبود و اجازه نمی داد که شرایط خاصی حاکم باشد. مثلا گاهی می خواست در روستایی میان مردم برود محافظین به دلیل عدم امکان مدیریت و حفاظت از جان ایشان اجازه نمی دادند. می گفت اگر لازم باشد خودم پشت فرمان می نشینم و دیگر اجازه نمی دهم با من بیاید.

18- فسادستیز؛

ایشان اعتقاد داشت ما باید همیشه جلو سرمنشاء ها و چشمه های فساد بایستیم. چون تجربه سازمان بازرسی، معاون قوه قضائیه، ریاست قوه را داشت می گفت مبارزه با مفسد و فاسد یک چیز است و مقابله با منشاء فساد یک موضوع دیگری است. احساسش این بود که بسیاری از فسادها در قوه مجریه شکل می گیرد. لذا پنجره واحد را برای مجوزها شکل داد تا از امضای طلایی جلوگیری کند. فسادهای که در دولت های قبل گفته می شد، اسامی آنها در جیب ها ماند و بدهکاران بانکی هرگز گفته نشد اما در این دولت به راحتی اسامی آنها اعلام شد. چون ایشان می گفت ما در این را با هیچ کس تعارف نداریم.

19- اهتمام به تعامل با دیگران؛

از دیگر ویژگی های مهم آقای رئیسی این بود که به تعامل با دیگران در داخل و خارج کشور اهتمام داشت. تعامل برای ایشان خیلی مهم بود هم در عرصه ملی با گروه ها و احزاب حتی منتقد و مخالف و همیشه احزاب خودی نسبت به جلسات ایشان با گروه های مخالف را مورد انتقاد قرار می دادند. ایشان می گفت من رئیس جمهور همه هستم و حتی کسانی که مخالف من هستند. لذا در پیام مقام معظم رهبری آمده بود که ناسپاسی عده ای هم از ایشان سبب نشد تا از کار خسته شود. گاهی در جلسات با فعالان سیاسی و اجتماعی مطالب تندی مطرح می شد حرف های تندی بخصوص راجع به انتصابات بیان می شد که بعضاً آداب جلسه رعایت نمی شد و عده ای ناراحت می شدند اما ایشان چون به تعامل پای بند بود و باور داشت بر این جلسات تاکید داشت. نتیجه همین باور پیشبرد سیاست خارجی کشور بود و دیدیم که در این دوره کوتاه چه پیمان ها و معاهداتی امضاء شد که از جمله آنها پیوستن ایران به شانگهای، بریکس و حل برخی مسائل با کشورهای همسایه و حتی کشورهای آمریکا لاتین و... موقعیت جمهوری اسلامی را تا جایی افزایش داد که شورای امنیت سازمان ملل هم به احترام ایشان یک دقیقه سکوت درخواست کرد و سرپا ایستاد. ایشان اندیشه کسانی که فکر می کردند نیروهای انقلابی دیپلمات نیستند را باطل کرد و ثابت کرد نیروهای انقلابی هم زبان دیپلماتیک را بلد هستند.

20- دیپلمات میدانی و نتیجه محور؛

از دیگر مختصات دولت رئیسی دیپلماسی میدانی و نتیجه محوری است. در اینجا باید یاد کنیم از شهید امیرعبداللهیان عزیز که پس از عملیات غرورآفرین وعده صادق می گفت: قبل از حمله شجاعانه جمهوری اسلامی بیش از بیست و چند وزیر امور خارجه از جانب

خود یا دولت آمریکا با من تماس گرفتند و خواهش می کردند که شما اقدام سفیهانه رژیم صهیونیستی را نادیده بگیرید ولی من می گفتم که ما باید این رژیم یاغی را تنبیه کنیم. می گفتند حالا که می خواهید تنبیه کنید از خاک ایران این کار را نکنید. از طریق یمن یا حزب الله تنبیه کنید. می گفتم من گفتم خیر تصمیم ما این است که با اعلام قبلی و از خاک جمهوری اسلامی این کار را انجام دهیم تا رژیم صهیونیستی بداند که با نظام مقتدری مواجه است که جبهه مقاومت آنرا به عنوان نقطه اتکای خودش می داند. می گفتند خوب حالا که می خواهید بزنید محدود عمل کنید حجم حمله را زیاد نکنید. یا یک جاهایی را بزنید که بتوانید به افکار عمومی پاسخ دهید و هم خیلی مشکل ساز نشود. می گفتم من تاکید کردم که حجم و نقطه حمله را جمهوری اسلامی تعیین می کنید. ایشان در کمیسیون امنیت ملی با صفای قلب می گفتند برای اولین بار دیپلماسی و میدان، اجراء و رسانه در جمهوری اسلامی همدل، همزبان، تقسیم کار زمان بندی شده و نقشه اجرای دقیق کارشان را انجام دادند. این یعنی دیپلمات انقلابی که به دستور رئیس جمهور انجام وظیفه می کرد.

ایشان می گفت بعد از عملیات هم سیزده چهارده وزیر خارجه با من تماس گرفتند که دیگر تمام شد دیگر نمی زنید؟ خود مکرون رئیس جمهور فرانسه تماس گرفت. وزیر خارجه انگلیس با زنگ زد و من با لبخند به وی شب بخیر گفتم و از حالش پرسیدم. گفت خیلی نگران آشفته ام. گفتم چرا آقای وزیر؟ گفت برای اینکه شما 324 موشک به اسرائیل زده اید. گفتم این که آشفته نداشتی. شما شش ماه است با ده ها هزار تن مواد منفجره، بمب و گلوله مردم مظلوم غزه را می زنید، سی و چند هزار طفل و زن بی دفاع را کشته اید، آشفته نشدید.

این یعنی دیپلمات انقلابی. در گذشته فرمانده پدافند ما می گفت می خواهیم یک رزمایش نظامی برگزار کنیم گفته اند این کار ممنوع است چون ممکن است روی برجام تاثیر بگذارد.

ویژگی دیگر دیپلماسی انقلابی این بود که به نتیجه توجه داشت. یعنی گفتگو را برای گفتگو دنبال نمی کرد. از این کشور به کشور دیگر، از این تیم با آن تیم، از این سطح به آن سطح، از سطح کارشناسان به وزاری خارجه، همینطور مذاکره می کردند اما هیچ نتیجه ای نداشت.

نه در بدست آوردن واکسن کرونا و نه برای معاهده ای که باید با چین امضاء می شد، هیچ دستاوردی مشاهده نمی شد که دیدیم در این دولت چه توفیقاتی در این زمینه ها به دست آمد. چون هدف کسب نتیجه بود نه مذاکره.

21- تعهد به پیمان ها؛

یکی دیگر از ویژگی های دیپلماسی دولت رئیسی متعهد بودن به پیمان ها بود. ایشان می فرمود ما نمی دانیم برجام چی هست و اگر ما بودیم شاید نبود اما قراردادی است که کشورمان بسته است و به تعهداتی که کشور داده پای بند هستیم ولی تلاش می کنیم حق مردم را بگیریم و در آینده کارهای بهتری را انجام دهیم. چون قرآن کریم ما را به پای بندی به تعهدات امر کرده و می فرماید: «قاتلو ائمه الکفرانهم لا ایمان لهم» با رهبران کفار بجنگید چون به پیمانشان وفادار نیستند. این در حالی است که برخی از مسئولان را ما دیده ایم که در جایی می گفتند که این تعهد مربوط به دولت قبل است و ما در قبال آن تعهدی نداریم.

22- مصالحت نگر، حاشیه پرهیز و بی اعتنای به محبوبیت شخصی؛

از دیگر خصوصیات آقای رئیسی این بود که به مصالح کشور توجه داشته نه محبوبیت خودش، می گفت باید

ببینیم که چه چیز برای کشور مهم است نه موقعیت ما، مثلاً در حذف ارز ترجیحی همه توصیه می کردند که این کار به محبوبیت شما لطمه می زند و اعتراضات افزایش می یابد. ایشان می گفت نماینده محترم! این به نفع کشور هست یا خیر؟ اگر به صلاح کشور هست بگذارید انجام شود و محبوبیت من کاهش پیدا کند. لذا با ایستادگی جلو قاچاق دو تا سه میلیون تن آرد را گرفت و در نتیجه از واردات سه میلیون تن گندم اضافی جلوگیری شد و ارز آن ذخیره شد تا مشکل حل شد. این درحالی بود که ما در فاز 11 پارس جنوبی که در سال 74 کلنگ آن زده شده بود و دو میلیارد دلار هم هزینه شده بود و راکد مانده بود. در بازدید آیت الله شهید رئیسی از آنجا ایشان گفت چه مدت زمان برای راه اندازی این فاز نیاز است گفتند با توجه به تحریم ها حدود 12 سال که ایشان می گوید این فایده ای ندارد و باید خیلی زودتر راه اندازی شود. گفتیم 8 سال کمتر نمی شود. ایشان قبول نکرد و اصرار کرد باید زودتر راه بیفتد که با تدبیر ایشان نهایتاً 18 ماهه راه اندازی شد. چون نفع مردم را در این اقدام می دانست.

دنبال حاشیه ها نبود. به اینکه کی چی گفته و چگونه باید جوابش را داد کار نداشت چون موقعیت خودش برایش مهم نبود.